

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA****Secțiunea A Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară****Etapă națională****11 aprilie 2025****Clasa a V-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Tobi era un cârțițoi bătrân care avea o inimă mare. Dar inima i-a împietrit de durere atunci când familia lui s-a rătăcit în tunelurile săpate pe sub pământ și nu au mai găsit drumul spre casă.

Vreme îndelungată, Tobi i-a tot așteptat să se întoarcă. Dar nimic, simțea doar insectele din pământ și auzea doar strigăte supărate. Strigătele erau ale familiei care avea grădina în care se stabilise Tobi. Însă, ceva s-a schimbat. Oamenii nervoși au vândut casa și, în locul lor, s-a mutat un bătrân și blând profesor care nu părea deloc deranjat de mușuroaiele lui Tobi.

Într-o zi, pe profesor l-a vizitat nepoțica lui. Era o fetiță mică, slăbuță, cu o voce subțire.

— Bunicule, aș vrea să prind un fluture! a auzit-o Tobi spunând.

— De ce? a întrebat-o profesorul.

— Să îi șoptesc ceva și apoi să îi dau drumul!

— Ce vrei să îi șoptești?

— E secret! a spus fetița.

— Caută, fata moșului, caută în grădină! Dar să știi că fluturașii nu se lasă prinși prea ușor...

— Eu o să reușesc! a spus fetița și a început să se uite după fluturi.

— Te rog, fluturașule, nu mai fugi de mine, vreau doar să îți șoptesc ceva!

Tobi, pe sub pământ, se ținea după ei. Nu știa nici el de ce. Parcă în suflet i se întâmpla ceva.

— Știi ceva, fluturașule?! Nu mă las, te voi găsi orice ar fi!

„Fetița încăpățânată! s-a gândit el. Cu toate acestea, a simțit din nou ceva în inima lui împietrită.

Tot nu-și dădea seama ce...

Gândurile i-au fost întrerupte de un strigăt de bucurie:

— Aici erai! Fluturașul meu iubit, te-am găsit!

Tobi a văzut-o pe fetița aplecându-se spre o pădădie, pe care stătea, parcă așteptând, fluturașul.

A întins mâna spre el și, ca prin miracol, fluturașul i-a zburat în palmă. Fata s-a aplecat spre el și i-a șoptit ceva. Apoi a ridicat mâna spre cer, iar fluturile și-a luat zborul. Fetița s-a uitat după el zâmbind. Părea foarte fericită!

Tobi o privea fermecat. Acolo, atunci, inima lui împietrită parcă s-a dezghețat și a înțeles ce avea de făcut. A plâns atâta vreme, dar i-a scăpat din vedere lucrul cel mai important: **SĂ NU RENUNȚE!**

Acum știa ce va face. A intrat repede înapoi sub pământ și a dispărut.

Într-o dimineață caldă de vară, fetița a strigat:

— Bunicule, uite mușuroaie! S-a întors cârțița noastră!

În grădină au apărut patru mușuroaie, două mari și două mici. Tobi s-a întors, dar nu singur, ci cu toată familia lui - soția și cei doi pui.

după Alex Donovici, Cristina Donovici, *Tobi, inimă de piatră* (2021)

B. Ați auzit de... Krtek? Este o cârțiță absolut adorabilă (în cehă: Krtek, în maghiară: Kisvakond), personajul principal al unor cărți pentru copii și desene animate, toate creații ale animatorului și ilustratorului ceh Zdeněk Miler. Inspirat de filmele lui Walt Disney, el a dorit ca personajul principal să fie un animaluț. A căutat unul care nu a existat în alte desene animate. A povestit că ideea ca acesta să fie o cârțiță i-a venit spontan, în timpul unei plimbări în natură, în care a văzut un mușuroi. Desenele acestea animate sunt potrivite pentru orice vârstă. În primul episod s-a mai vorbit, în următoarele

episoade însă vorbele au fost reduse la câteva cuvinte. Dialogul a dispărut tocmai pentru că s-a dorit ca desenele animate să fie accesibile pentru copiii din toată lumea.

Krtek este întotdeauna bun, corect, are un suflet mare, sare în ajutor, este chiar naiv, foarte curios, descoperă lucruri, are mulți prieteni. El trăiește în pădure, înconjurat de multe alte animale, iar împreună cu ei trece prin tot felul de aventuri, prin evenimente fericite sau triste. Uneori, el pleacă în călătorii, ajunge în oraș, vizitează o fabrică, merge în concediu pe malul unui lac, face o călătorie pentru a căuta medicamente pentru șoricelul bolnav, descoperă tehnologia, descoperă stelele.

după ***, Krtek: *cărțița care cucerește, de decenii întregi, inimile copiilor*,
www.descultaprintimisoara.ro

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - a) „acestea”, „dimineață”, „schimbat”.
 - b) „existat”, „păpădie”, „voce”.
 - c) „rătăcit”, „dezghețat”, „mușuroaie”.
 - d) „vreau”, „început”, „doar”.

2 puncte
2. Sunt la modul condițional-optativ toate verbele din seria:
 - a) am prinde, am simți, ați căuta.
 - b) am renunța, ați așteptat, ar zbura.
 - c) ar privi, ați lăsa, am găsit.
 - d) aș vrea, am întins, ar striga.

2 puncte
3. Toate formele de masculin, plural ale adjectivelor *bătrân*, *slăbuț*, *important*, *caldă* sunt corecte în seria:
 - a) bătrâni, slăbuțe, importanți, calde.
 - b) bătrâne, slăbuți, importante, calzi.
 - c) bătrâni, slăbuți, importanți, calzi.
 - d) bătrâne, slăbuți, importante, calde.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al fiecăruia dintre cuvintele „blând”, „miracol”, subliniate în textul A.

4 puncte
5. Transcrie, din textul A, două cuvinte din câmpul lexico-semantic al emoțiilor.

4 puncte
6. Rescrie secvența „știa ce va face”, utilizând verbele la alt timp decât cel din text. Precizează timpurile verbale utilizate.

4 puncte
7. Formulează două enunțuri prin care să o întrebi pe fetiță, personajul din textul A, despre secretul pe care ar vrea să i-l șoptească fluturului. Folosește un pronume personal la persoana a II-a și un substantiv articulat cu articol hotărât, pe care le vei sublinia.

6 puncte
8. Rescrie corect mesajul bunicului, adresat fetei, din textul A: „Să nu ui-ți că fluturi zboară cu ajutorul aripelor multicolore și iei aduc frumusețe în viețile noastre.”

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul A, un indice spațial și unul temporal.

4 puncte
2. Notează, din textul B, trei trăsături ale personajului Krtek.

6 puncte
3. Prezintă un motiv pentru care Tobi a pornit din nou în căutarea celor dragi. Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul A.

6 puncte
4. De ce crezi că s-a renunțat la dialog în următoarele episoade ale desenului animat? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B.

6 puncte
5. Selectează două informații, din textul B, care crezi că sunt utile unui copil care ar vrea să vizioneze un episod din desenul animat cu Krtek. Motivează-ți alegerea în 40 – 60 de cuvinte.

8 puncte

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că fetița pornește în căutarea unui fluture în grădina bunicului. Scrie un text narativ, de minimum 80 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trece aceasta.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- introducerea unui nou personaj;
- introducerea unui dialog de două – patru replici;
- originalitatea în prezentare.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea –1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C. Dintre toate jucăriile, Calul de Piele a trăit cel mai mult în camera copiilor. Era atât de bătrân, încât pielea cafenie i s-a luat din loc în loc, lăsând să se vadă cusăturile. Era înțelept, căci a văzut multe jucării.

– Ce-i aia ADEVĂRAT? a întrebat într-o bună zi Iepurele, pe când stăteau întinși unul lângă celălalt.

– Adevărat nu înseamnă felul cum ești făcut, a spus Calul de Piele. E un lucru care ți se întâmplă. Când un copil ține la tine vreme îndelungată, nu doar ca să se joace cu tine, ci fiindcă te iubește CU ADEVĂRAT, atunci devii și tu Adevărat.

Iepurele a oftat. Se gândea că trebuia să treacă mult până să simtă și el vraja fericită a celui care devine Adevărat. Își dorea mult să ajungă așa.

Într-o seară, când s-a dus la culcare, Băiatul nu și-a găsit cățelul de porțelan cu care dormea. Dădaca se grăbea:

– Ține, ia-l pe Rilă, a spus ea. Poți să dormi și cu el!

După un timp, Băiatul nu putea să adoarmă, dacă nu era și el acolo.

– Tu și vechitura asta de Rilă! a spus Dădaca. Atâta bătaie de cap pentru o jucărie!

Băiatul s-a ridicat și și-a întins mâinile.

– Dă-mi-l pe Rilă! a cerut el. Și nu mai vorbi așa. Nu-i o jucărie. E ADEVĂRAT!

după Margery Williams, *Iepurele de catifea* (2023)

Scrie un text, de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți grija față de cei dragi, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

- prezentarea unui aspect comun, referitor la grija față de cei dragi, surprins în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun și a celui diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea –1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.